

Verbinden – betere verbinding voor mens en natuur tussen stedelijk duinbos en binnenduintrandzone – klein zwitserland

Verbinden – betere verbinding voor mens en natuur tussen stedelijk duinbos en binnenduintrandzone – pompstation

Bestemmingen – meer plekken om naar toe te gaan in stedelijk duinbos (kleinschalige horeca, mooie routes, uitkijkplekken, etc.)

Natuurwaarden vergroten – duinbos – vergroten biodiversiteit, herstel duinmilieus (zand, duingras, vallei), meer dynamiek, toegankelijkheid zoner, ontsnipperen

Barrières opheffen – ontsnipperen & verbinden door meerdere barrières in het wegennetwerk te verzachten (o.a. t.h.v. de Teldersweg)

position paper overgangsgebied meijndel | 43

Stadsduinbos

1. Routing en entrees

- ontwikkelen van een heldere hoofdrouting binnen het cluster en daaraan gekoppelde herkenbare (hoofd)entrees tot de deelgebieden.
- afwaarderen van overbodige / te brede paden buiten de hoofdstructuur.
- creëren van veilige oversteekmogelijkheden / opheffen barrières gekoppeld aan deze hoofdstructuur

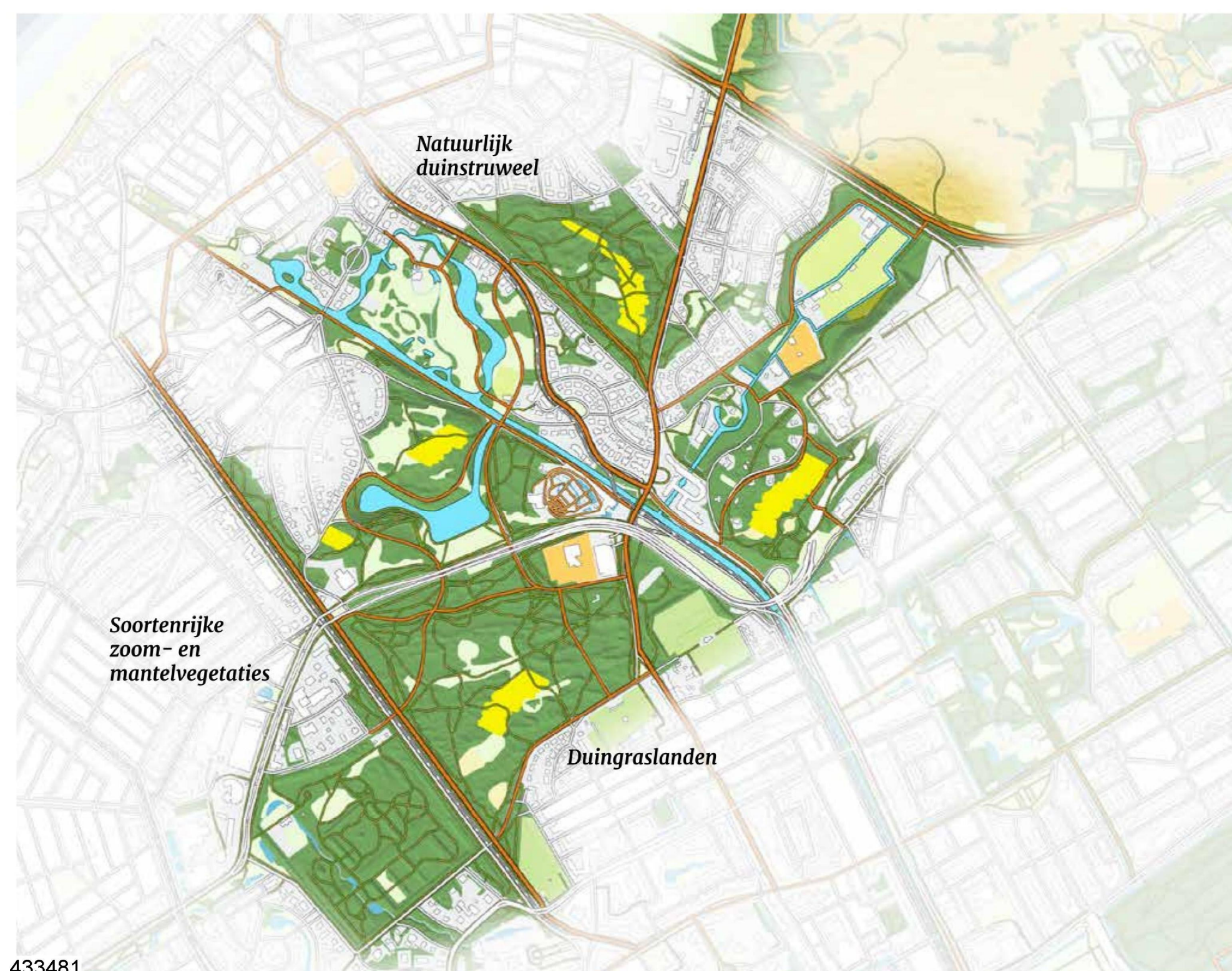
2. Rustpunten

- Vergroten van de recreatieve aantrekkelijkheid door de inrichting van hoogwaardige en aantrekkelijke verblijfsplekken gekoppeld aan hoofdrouting.
- Te combineren met kleinschalige sport- en spelgelegenheid, informatievoorziening en/of markante / bezienswaardige objecten zoals die van de Atlantikwall.

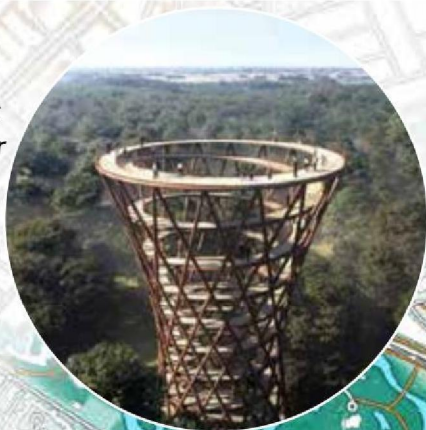
Stadsduinbos

3. Verbeteren natuurkwaliteit

- Plaatselijk omvorming van parkbos naar typische en bio-diverse milieus van (jonge) duinen: open zand, droge en natte duingraslanden (kalkrijke droge duingraslanden en vochtige duinvalleivegetaties op ondergrond jonge duinlandschap, op relatief kleine schaal 0,25-1,0ha inpasbaar), natuurlijk duinstruweel en soortenrijke zoom- en mantelvegetaties langs bosranden.
- Plaatselijk vergroenen en verminderen verharding door opheffen of versmallen van wegen en paden die van ondergeschikt belang zijn.

uitzichtstoren op
de toppen met zicht
over Den Haag naar
de kust en zee

klimrots als
'actieve'
uitzichtspek
over Den Haag
naar zee

de '72
trappetjes'

trappetjes op steile hellingen
onderdeel van de trailrun
over de Haagse Toppen

Stadsduinbos

4. Haagse toppers

- Herstel en ontwikkeling van nieuwe uitzichtpunten gekoppeld aan de duintoppen binnen de groengebieden.
- Combineren met een verbindende route (rondje haagse toppers), voor wandelaars en sporters

Stadsduinbos

5. Recreatieve hotspot

- Creëren van een nieuwe recreatieve trekker in het hart van het stadsduinbos
- Gekoppeld aan opheffen barrièrewerking Telderstrace

waterpartij in
landschappelijke
stijl restaureren

trekker van
formaat

Uitwerking Hotspot Stadsduinbos (bestaande situatie)

Uitwerking Hotspot Stadsduinbos

Telders

- Teldersweg in tunnel (half verdiept)
- geeft ruimte aan een ruimtelijke ontwikkeling in het park met hoge ambitie (rondom de voormalige bebouwing in het Scheveningse Bos)
- ontwikkelen van een parkruimte in het Scheveningse bos t.h.v. de tunnelbak en maak een bijzondere plek in het Scheveningse bos (water, duinreliëf, bos, nabijheid stad)
- oostzijde is intensiever gekoppeld aan bestaande functies (Madurodam, tennisvereniging, parkeren en infrastructuur)
- westzijde is meer extensief en groene verbinding
- herstel van meanderende oevers van de waterpartij

Verbinden – verbinding
tussen Clingendael en Haagse
Bos verbeteren door betere
oversteekplaats t.h.v. kruising
Laan van Clingendael met de
Benoordenhoutseweg

Samenhang –
Buitenplaatscluster van
formaat Clingendael-Duindigt-
voormalige renbaan

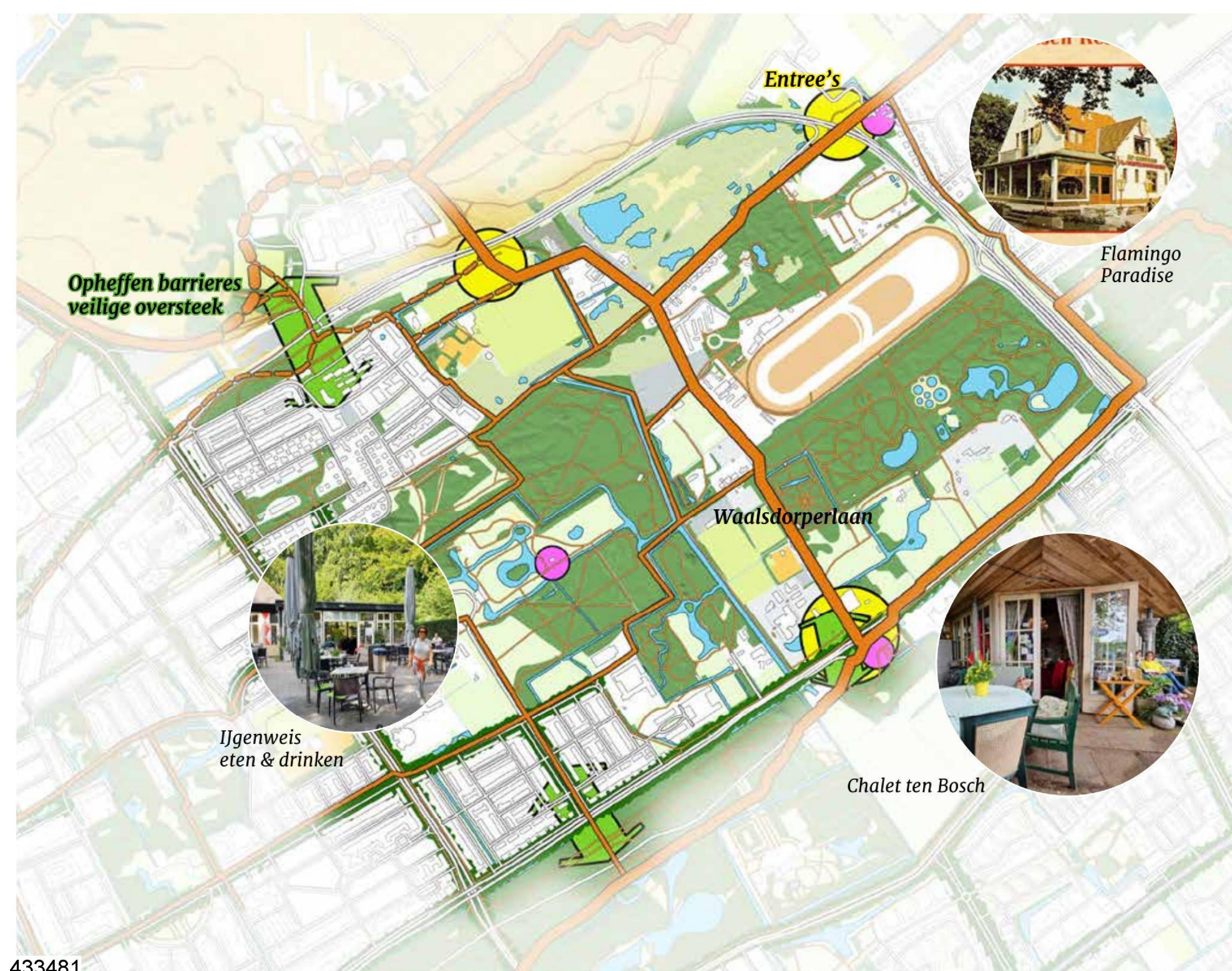
Transformeren – rommelige tussenzone tussen weg, duin
en stad (met allerlei functies zoals renbaan, sportvelden,
restruimte, afgesloten terreinen) met mogelijkheid te
transformeren naar gebied met grotere aantrekkingskracht van
buiten en zo stevig bij te dragen aan 'ontlasting' Meijndel

Kansen Buitenplaatscluster

Huidige situatie

Huidige situatie

Buitenplaatscluster

1. Routing en entrees

- ontwikkelen van een heldere hoofdrouting binnen het cluster en daaraan gekoppelde herkenbare (hoofd)entrees tot de deelgebieden
- afwaarderen van overbodige / te brede paden buiten de hoofdstructuur
- creëren van veilige oversteekmogelijkheden / opheffen barrières gekoppeld aan deze hoofdstructuur

2. Rustpunten

- Vergroten recreatieve aantrekkelijkheid door inrichting hoogwaardige en aantrekkelijke verblijfsplekken gekoppeld aan hoofdrouting.
- Te combineren met kleinschalige sport- en spel gelegenheid, informatievoorziening en/of markante / bezienswaardige objecten zoals die van de Atlantikwall.

kalkarme, droge
duingrasland
(strandwallen)

vochtig hooiland
(strandvlaktes)

ontwikkelen zomen
en mantels bosranden

Buitenplaatscluster

3. Verbeteren natuurkwaliteit buitenplaatsen

- Plaatselijk meer natuurlijk bos-beheer (sortiment, leeftijdsopbouw, ontwikkelen/verbeteren zomen en mantels, dood hout laten liggen).
- Plaatselijk kansen voor kalkarme droge duingraslanden en vochtig bloemrijk hooiland (gekoppeld aan strandwallen en -vlaktes).
- Plaatselijk vergroenen en verminderen verharding door opheffen of versmallen van wegen en paden die van ondergeschikt belang zijn

muziek-, taalles
in het clubhuis

BSO/kinderopvang op de sportaccommodatie

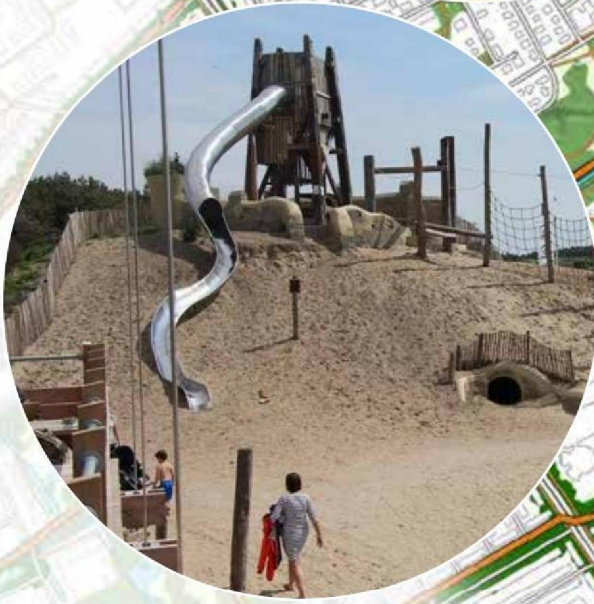
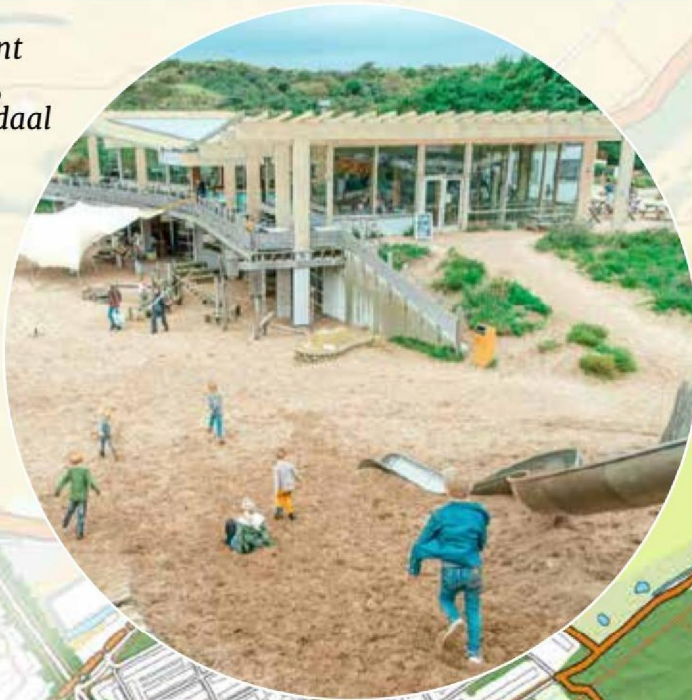

Buitenplaatscluster

4. Open sportlandschap

- Openstellen en onderling verbinden van sportterreinen door middel van sportieve routes (geschikt voor wielrennen, hardlopen, skaten etc.)
- Toevoegen urban-sports gerelateerde voorzieningen aan deze route (bootcamp, trimparcours, fitness, skate-objecten etc.)
- Inzet op multifunctioneel benutten van voorzieningen (parkeren, kantine etc.)
- Integratie van georganiseerde en ongeorganiseerd / individuele sport, oudersport overdag, sportpark als klaslokaal (hybride leren)

Restaurant
Gestrand,
Bloemendaal
aan Zee

nieuw recreatief
programma;
spelen, horeca,
activiteiten

voormalige renbaan
herinrichten als natte
duinvallei / vochtige
strandvlakte

renbaanverleden
zichtbaar
houden

Buitenplaatscluster

5. Recreatieve hotspot

- Creëren van een nieuwe recreatieve trekker op en rond de locatie van voormalige renbaan Duindigt
- Gekoppeld aan versterken natuurnetwerk, schakel tussen NNN-gebieden

Uitwerking Hotspot Buitenplaatscluster (bestaande situatie)

Uitwerking Hotspot Buitenplaatscluster

Hotspot Duindigt

Versnipperd gebied rondom renbaan transformeren tot robuuste natuurschakel door transformatie en vernatuurlijken van het gehele terrein

- voormalige strandvlakte omvormen tot natte duinvallei: 1 heldere basisondergrond van duinlandschap
- horeca en natuurlijk spelen in het hart van Duindigt
- oude renbaan d.m.v. beheer zichtbaar houden in de duinvallei
- parkeren clusteren in duinlandschap

abeveenstralandschapsarchitect

in samenwerking met:

5.1.2e	5.1.2e	landschapsarchitect
5.1.2e	5.1.2e	ecologisch advies

foto: NP Hollandse Duinen

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 9/19/2024 7:03:29 AM
Subject: RE: duidigt en koersdocument (amtelijke en bestuurlijke regiegroep)
Received: Thur 9/19/2024 7:03:43 AM

Beste 5.1.2e ,
Ik ben vanochtend redelijk goed bereikbaar.

5.1.2e
5.1.2e
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e beleid-regio
5.1.2e cultureel erfgoed

Werkdagen: 5.1.2e

T. 5.1.2e
E. 5.1.2e @wassenaar.nl

www.wassenaar.nl

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 18 september 2024 12:08
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: duidigt en koersdocument (amtelijke en bestuurlijke regiegroep)
Hoi 5.1.2e ,
Ik zou graag even met je bellen over:
-duindigt en position paper DH
-koersdocument irt ZHPLG regiegroep
Wanneer zou je kunnen bellen (liefst donderdag of vrijdag)?
En wat is je telefoonnummer?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
Provincie Zuid-Holland
M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

Werkt ma di wo (ochtend) do vrij
Correspondentieadres:
Provincie Zuid-Holland
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Cc: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @online.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @gmail.com; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e
To: 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @denhaag.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @dunea.nl; 5.1.2e @dunea.nl; 5.1.2e
5.1.2e | 5.1.2e @wassenaar.nl; 5.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e @denhaag.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @wassenaar.nl;
5.1.2e | 5.1.2e | 5.1.2e @denhaag.nl; 5.1.2e 2e | 5.1.2e | 5.1.2e @denhaag.nl; 5.1.2e .2e
5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @wassenaar.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl

From: 5.1.2e
Sent: Wed 5/22/2024 6:46:36 AM
Subject: Re: PP Wassenaar Den Haag werkgroep 3
Received: Wed 5/22/2024 6:51:34 AM
[2024 05 21 PRES PP Overgangsgebied Meijndel def lores.pdf](#)
[2024 04 02 PP Overgangsgebied Meijndel werkversie 1 lores.pdf](#)
[20240402 verslag tweede bijeenkomst PP DHWZ.docx](#)

Sommige personen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van 5.1.2e nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Beste mensen
In vervolg op ons gesprek van gisteren stuur ik jullie hierbij de presentatie.

Hartelijke groet,

5.1.2e

PS : @ 5.1.2e ik heb hem helaas alleen als pdf - heb geprobeerd het te exporteren als powerpoint, maar dan gaan er dingen mis met sommige teksten.

Op 8 mei 2024, om 12:31 heeft 5.1.2e het volgende geschreven:

Dag allen,
Dinsdag 21 mei komen we bij elkaar voor de derde werkgroepbijeenkomst voor het Position Paper Den Haag Noord/Wassenaar Zuid/Meijndel.
We zitten op het stadhuis Den Haag in het atelier van S&P.
Graag melden bij de receptie in het Atrium beneden in het stadhuis, dan kom ik jullie ophalen.
5.1.2e presenteert het verder gevorderde Position Paper.
Op 5 juni is er een presentatie voor de drie bestuurders gepland. Dus het is belangrijk om in deze vergadering duidelijke stellingen neer te leggen.
Bijgevoegd het verslag van de vorige vergadering op 2 april en de toen gepresenteerde werkversie.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e regionaal groen
DSO, Afdeling Stedenbouw en Planologie, Team Duurzame Leefomgeving
5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 12 maart 2024 16:32
Aan: 5.1.2e ; overlegSPB08.02p12S; 5.1.2e (5.1.2e @dunea.nl); 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e nl)
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: PP Wassenaar Den Haag werkgroep 3
Tijd: dinsdag 21 mei 2024 14:00-16:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Atelier S&P
Derde werkgroepoverleg Position Paper Den Haag Wassenaar.
In ruimte op het stadhuis Den Haag: graag bij receptie in Atrium melden als je er bent.
De disclaimer van toepassing op e-mail van de gemeente Den Haag vindt u op: <https://www.denhaag.nl/disclaimer>

position paper
overgangsgebied meijendel
den haag - wassenaar

abeveenstralandschapsarchitect

natuur & recreatie in stad & duinen

concept - 21 mei '24

foto: NP Hollandse Duinen

opbouw

1. opgave
2. analyse
3. visie
4. voorstel

oppgave

Op pad met de boswachter in de duinen van Meijndel en Texel: dit is wat stikstof met de natuur doet

De argeloze leek ziet alleen maar groen, maar een boswachter of ecoloog ziet direct het verschil tussen een natuurgebied met relatief veel of juist weinig stikstof. In de duinen van Den Haag (veel stikstof) en Texel (minder stikstof) gaan we op pad. 'Het had hier geel moeten zien van het bloeiende geel walstro.'

5.1.2e 24 juni 2022, 22:13

Het 'stikstofrijke' natuur- en waterwingebied Meijndel nabij Wassenaar. Beeld Freek van den Bergh

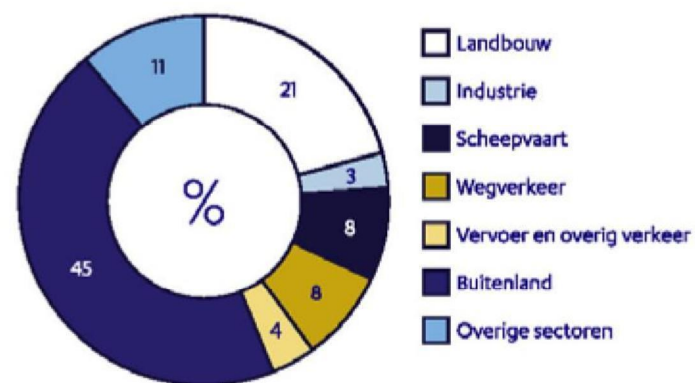
opgave

verbeteren natuurkwaliteit meijndel

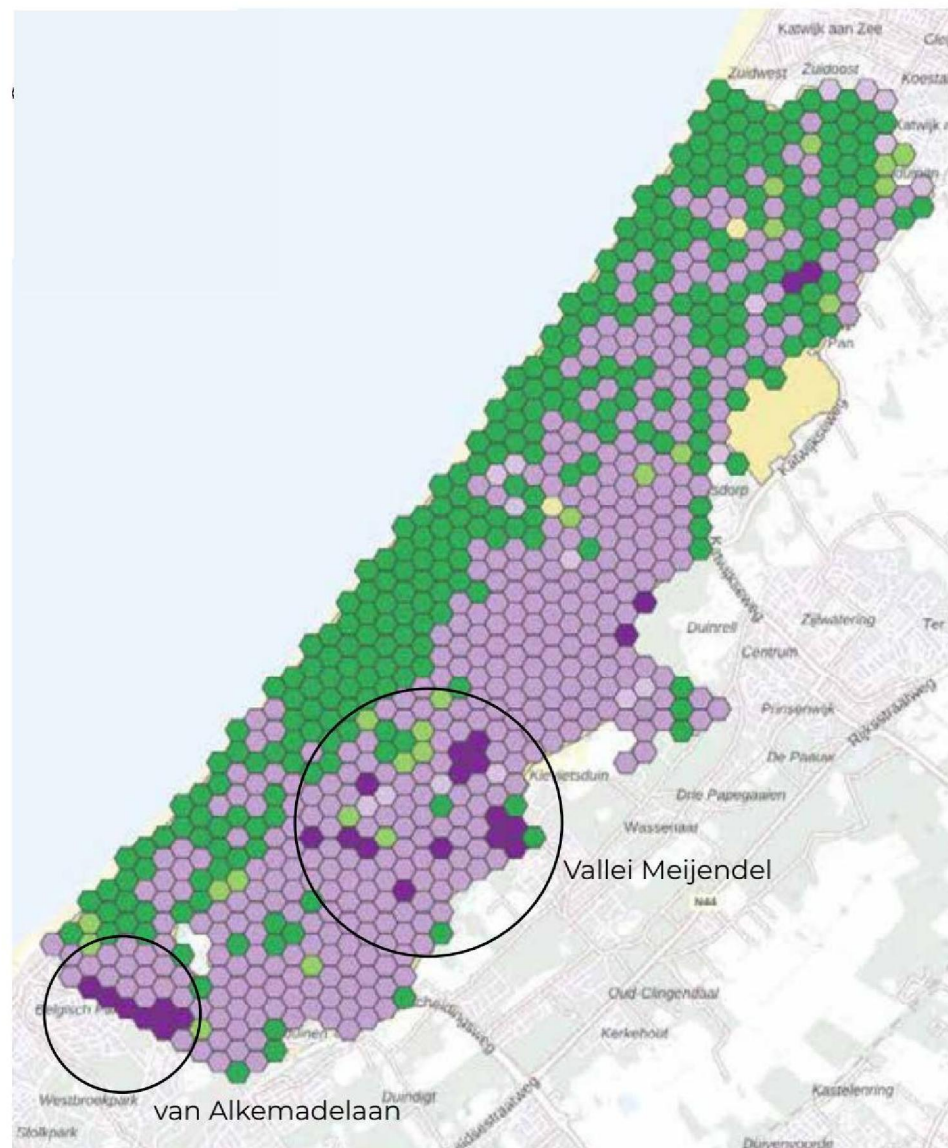
In het kader van het Programma Landelijk Gebied zijn de opgaven voor natuurherstel in beeld gebracht. Naast beheeropgaven, zoals de aanpak van exoten en het introduceren van meer dynamiek (verstuiving) in het gebied spelen er twee belangrijke kwesties in het gebied:

- stikstof
- recreatiedruk.

Herkomst stikstofdepositie

bron:
Toetsbaar voorontwerp Zuid-Hollands programma landelijk gebied, 30 juni 2023

- Geen overbelasting (>70 mol onder KDW)
- Naderende overbelasting KDW (<70 mol onder KDW)
- Matige overbelasting ($>$ KDW)
- Sterke overbelasting ($> 2 \times$ KDW)

opgave

stikstof

Vrijwel het gehele Natura2000 gebied heeft te maken met een (naderende) overbelasting van stikstofdepositie.

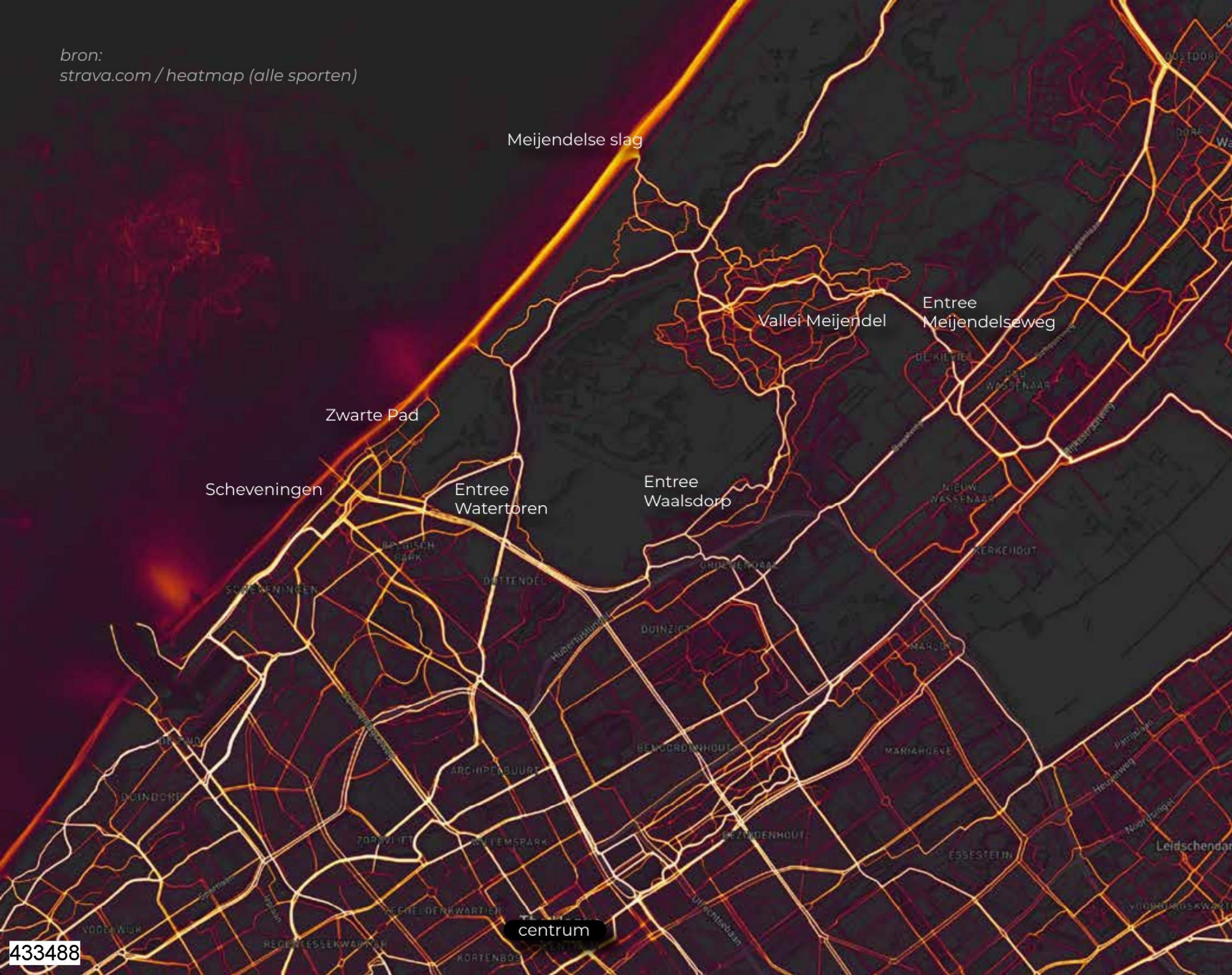
De hoge stikstofdruk leidt tot een toename van nutriënten waardoor voor het gebied karakteristieke soorten verdwijnen.

Een groot deel van de stikstofdepositie komt letterlijk overzees 'aangevaaid' vanuit buitenland en vanwege scheepvaart.

Landbouw speelt ook een rol, maar in vergelijking met andere gebieden hier relatief bescheiden.

Verder lijkt er een directe relatie tussen wegverkeer en plaatselijk zware overbelasting ter plaatse van de van Alkemadelaan en rond de Vallei Meijendel (bezoekerscentrum met parkeerterreinen).

bron:
strava.com / heatmap (alle sporten)

opgave

recreatiedruk

Het duingebied is een belangrijk recreatie- en uitloopgebied voor de bewoners van Den Haag.

Vallei Meijendel vormt daarbij een belangrijke recreatieve bestemming in het duingebied met een bezoekerscentrum, horeca en speelvoorzieningen. De locatie is per auto goed bereikbaar.

De duinen worden verder vooral gebruikt om te wandelen, fietsen en te sporten (hardlopen, wielrennen). Niet het gehele duingebied is toegankelijk: grote delen zijn ook afgesloten voor het publiek.

Zeker op bepaalde tijdstippen wordt een grote recreatieve druk in het gebied ervaren. Verwacht wordt dat deze druk verder toe zal nemen, ook gezien het groeiende inwonersaantal de komende jaren. Grote recreatieve druk leidt tot verstoring van de natuur in het gebied.

Natura 2000

overgangsgebied

'Overgangsgebieden zijn overwegend agrarische gebieden grenzend aan Natura 2000-gebieden. Deze gebieden leveren een bijdrage aan de gunstige staat van instandhouding voor behoud en herstel van de biodiversiteit in Natura 2000-gebieden. Systeemherstel is hiervoor noodzakelijk. Opgaven voor biodiversiteit, stikstof, klimaat, water en landbouw worden in de overgangsgebieden gelijktijdig aangepakt.'

bron: werkgroep Overgangsgebieden Natura 2000

opgave

overgangsgebieden

Een van de maatregelen die in het kader van het programma landelijk gebied wordt voorgesteld is het inrichten van zgn. 'overgangsgebieden'.

In de overgangsgebieden worden verschillende opgaven t.a.v. o.a. klimaat, biodiversiteit, en recreatie met elkaar verbonden en dragen met hun ontwikkelingen bij aan behoud en herstel van de N2000 gebieden.

Wat dit gebied bijzonder maakt is dat de natuur direct aan het stedelijk gebied grenst. Juist in de randzone liggen hier verschillende grote en kleinere groengebieden die een belangrijke functie vervullen in de groenstructuur van de stad: zowel recreatief als ecologisch. Hier speelt een groot aantal plannen en ambities die gericht zijn op het versterken van de natuurwaarden en de recreatieve kwaliteit van het gebied.

opgave

te koppelen ambities recreatie en natuur in het overgangsgebied

- behoud en versterken stedelijke groene hoofdstructuur
- verbinden van groengebieden
- verbeteren van de natuurwaarden ('natuurinclusieve stad')
- vergroten recreatieve aantrekkelijkheid (routes en voorzieningen)
- recreatieve zonering (parkways en parkpoorten)
- stimuleren sport en bewegen
- verbeteren verkeersveiligheid wandelaars en fietsers
- beleefbaar maken en benutten erfgoed (landgoederen, atlantikwall)

analyse

de duinen

analyse

ondergrond

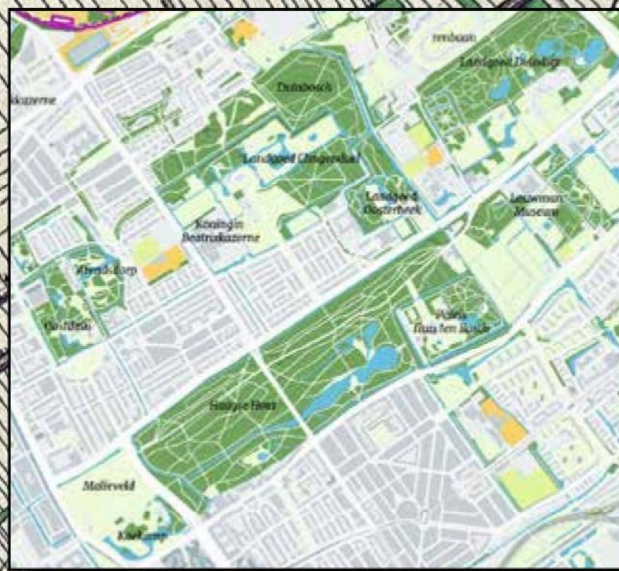
- Duinen vormen een continue structuur langs de kust, waar de stad in de loop der eeuwen overheen gegroeid is.
- Herkenbaar patroon van strandwallen, strandvlaktes en jonge duinen in de stad.
- Het (historisch) wegenpatroon volgt deze structuur.

1900

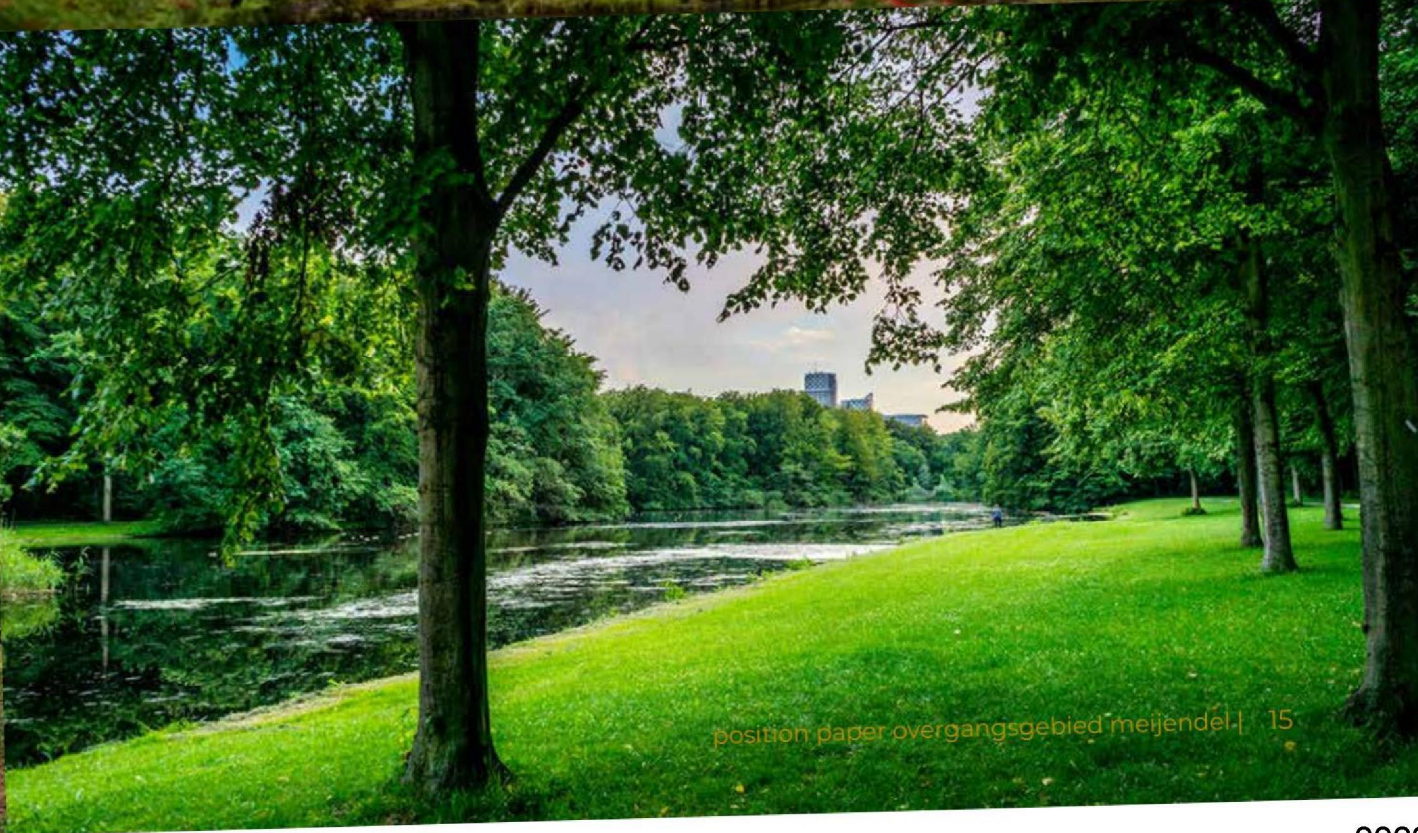
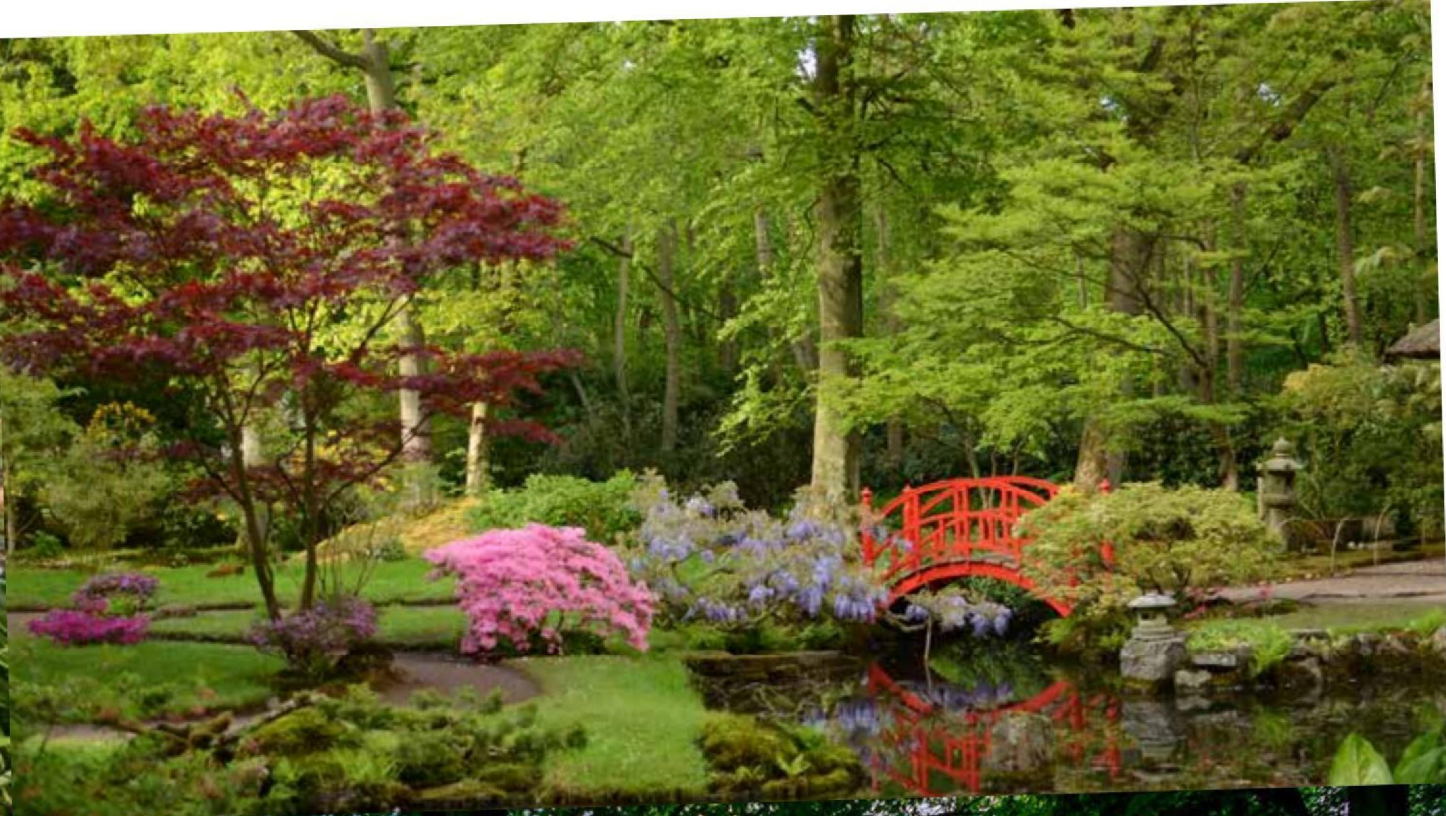
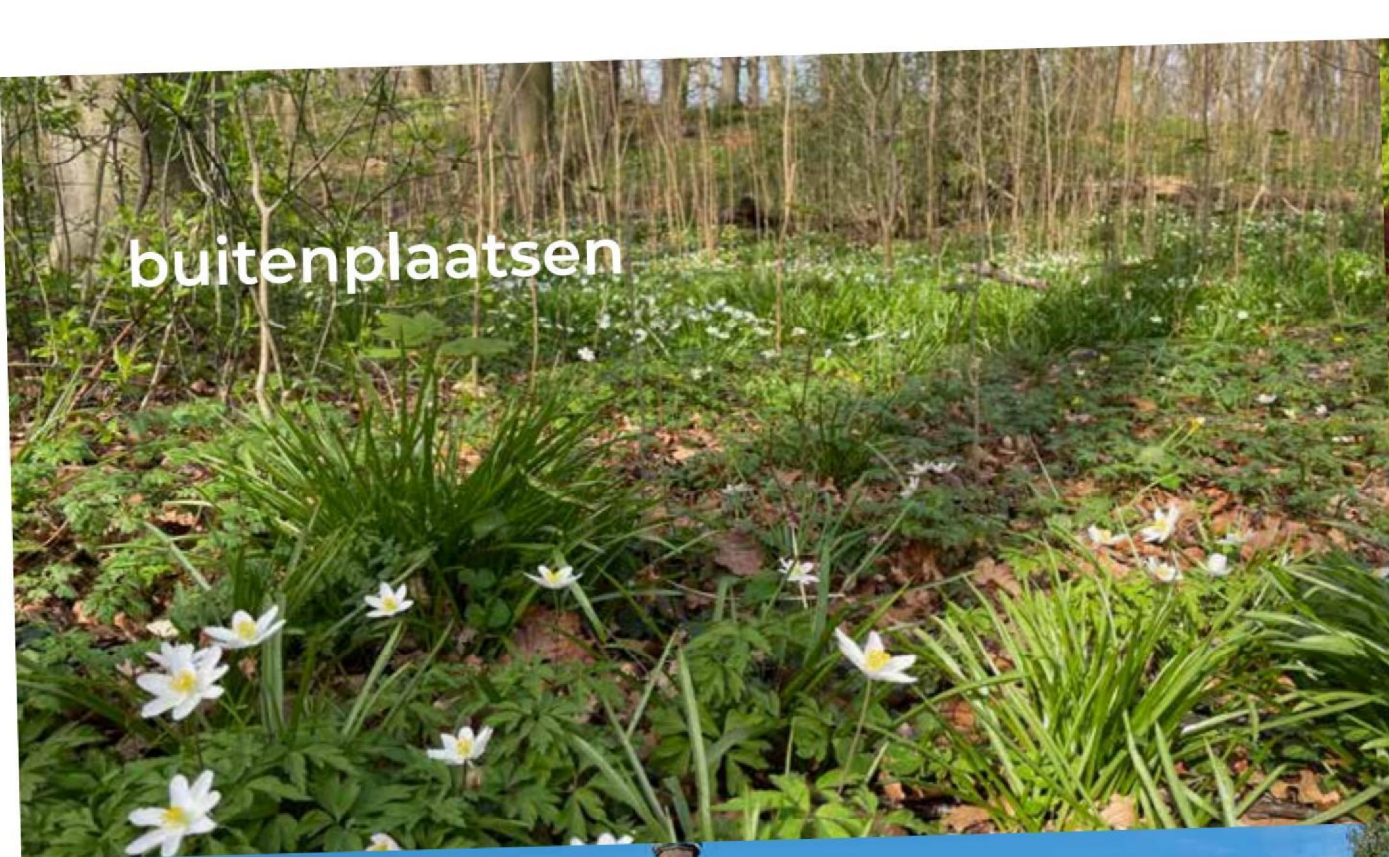
Historical map of the Waalsburg area in 1900. The map shows the city of Waalsburg, the Waalsburg Canal, and the surrounding landscape. The map is color-coded with green for fields, yellow for roads, and red for buildings. An inset map in the bottom right corner shows the location of Waalsburg within the larger context of the Waalsburg Canal and the surrounding area.

landgoederen en
buitenplaatsen

- Karakteristieke structuur van landgoederen en buitenplaatsen gekoppeld aan de strandwallen
- Sommige verdwenen, maar diverse landgoederen nog aanwezig als grote groengebieden in de stad:
 - Oostduin
 - Arensdorp
 - Clingendael
 - Oosterbeek
 - Duindigt
 - Marlot
 - Zorgvliet

buitenplaatsen

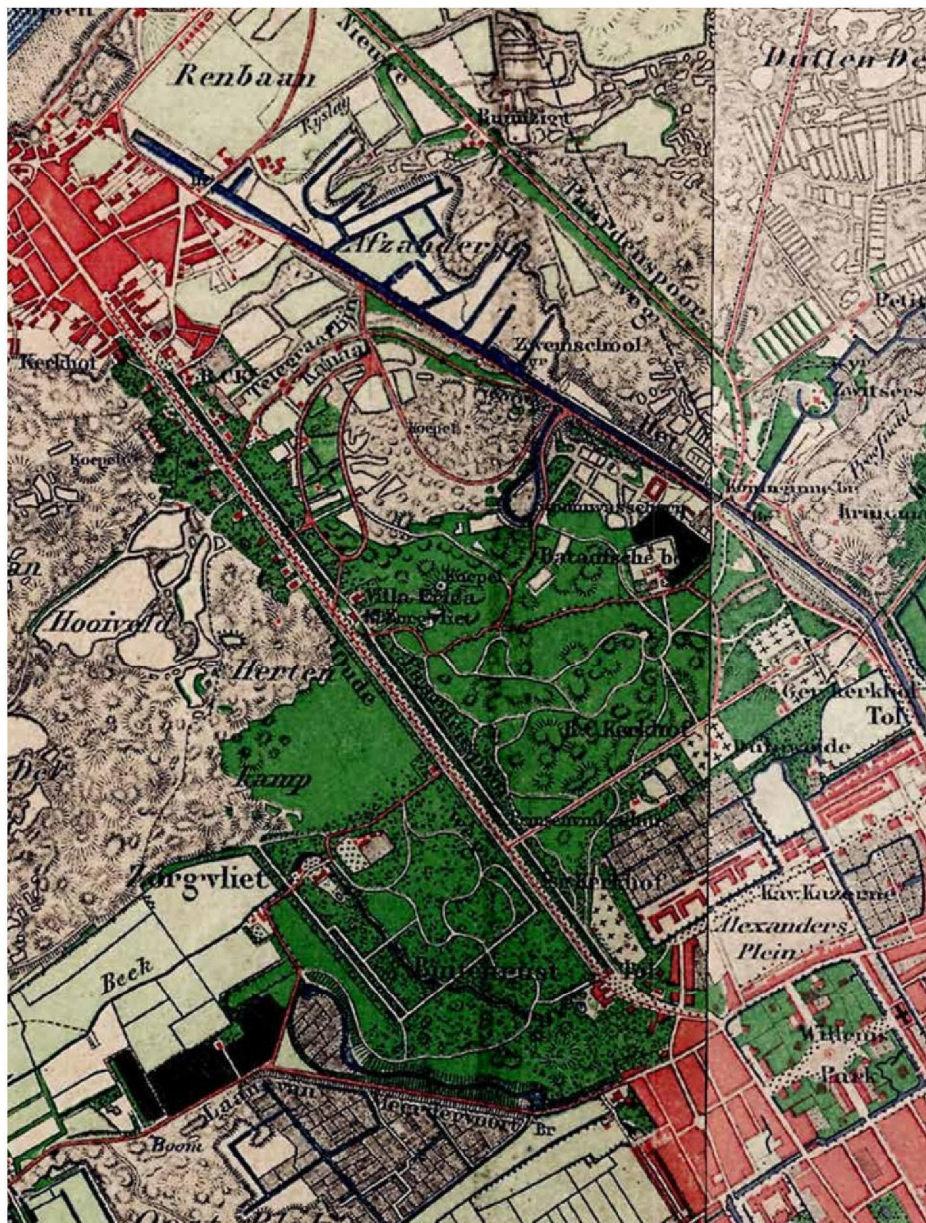
position paper overgangsgebied meijendel 15

analyse

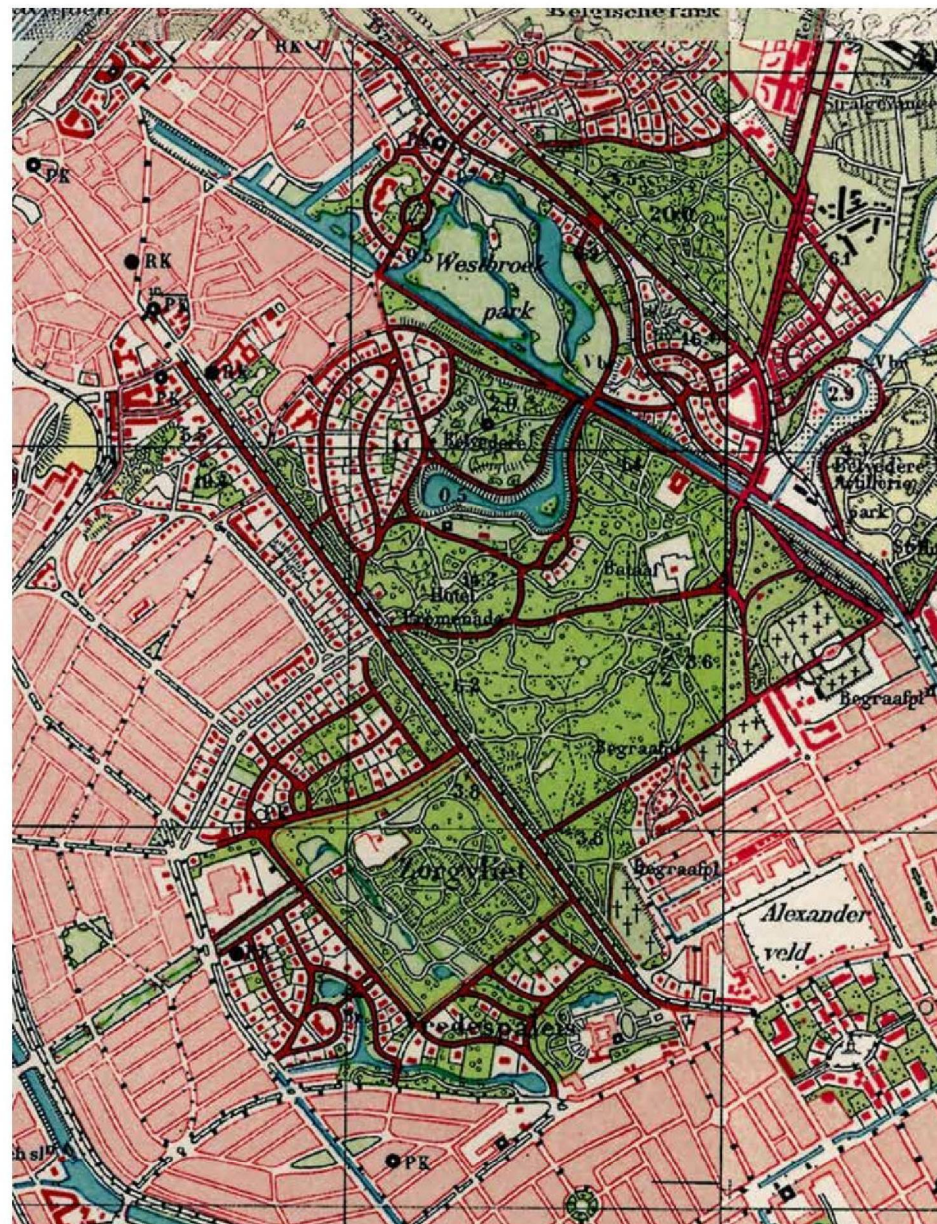
relief

- Markant relief, met hoge duintoppen.
- en scherpe binnenduinrand.
- Plaatselijk herkenbaar (voormalig) duinlandschap in de groengebieden door o.a. zandverstuving, relief (o.a. St. Hubertuspark, Scheveningse Bosjes)

1900

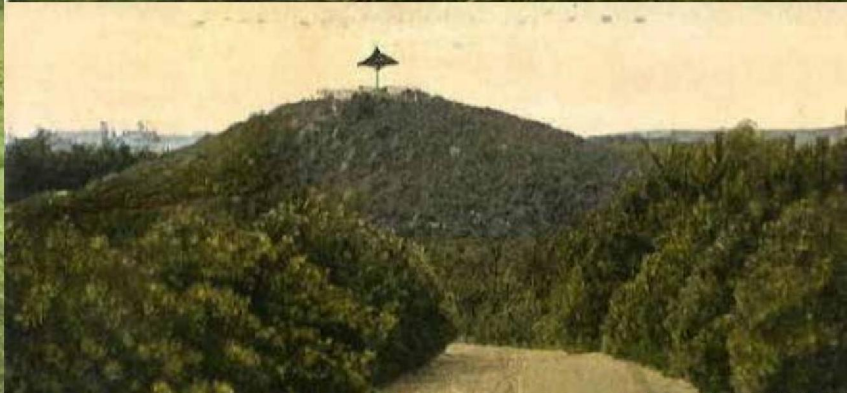

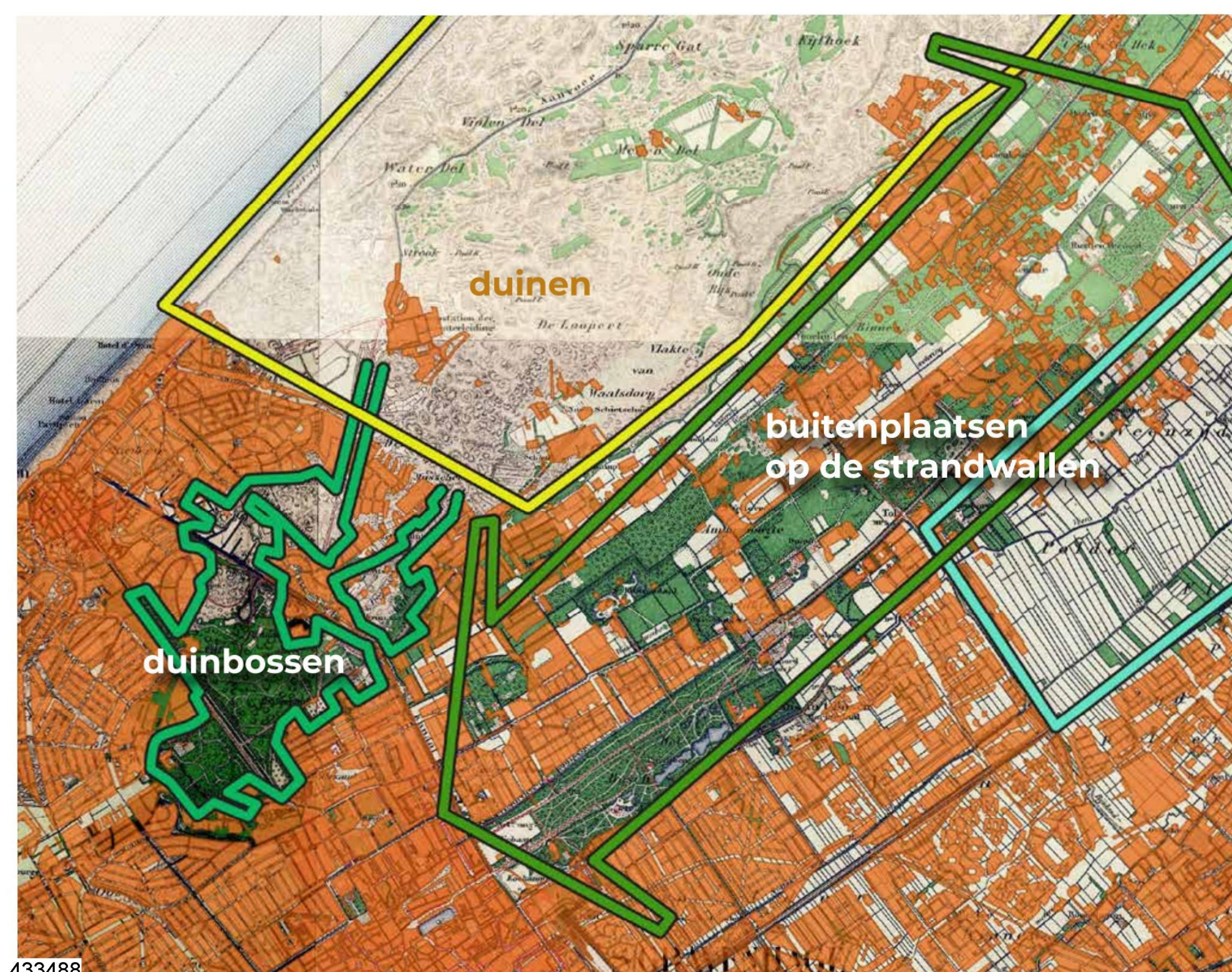
1935

analyse

duinbossen in de stad

- Duingebieden in de stad bebost en omgevormd tot parkgebieden (Scheveningse Bosjes, deel St. Hubertus).
- Afzanderijen: afgegraven duinen, beboud of omgevorm tot park (Westbroekpark, Waterpartij, deel St. Hubertus).
- Uitzichtpunten op de hoge duintoppen: Belvederes.

analyse

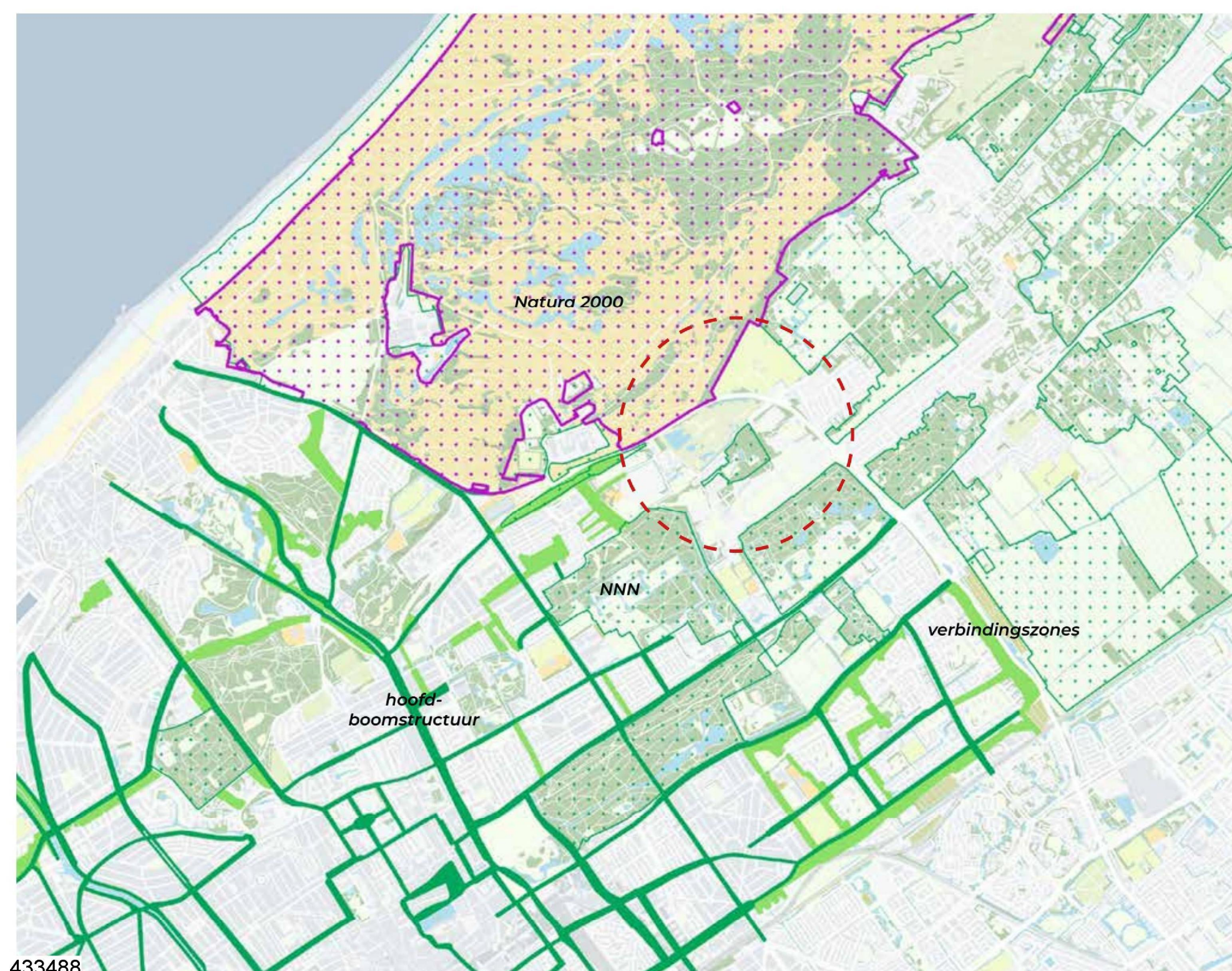
onderscheid in deelgebieden

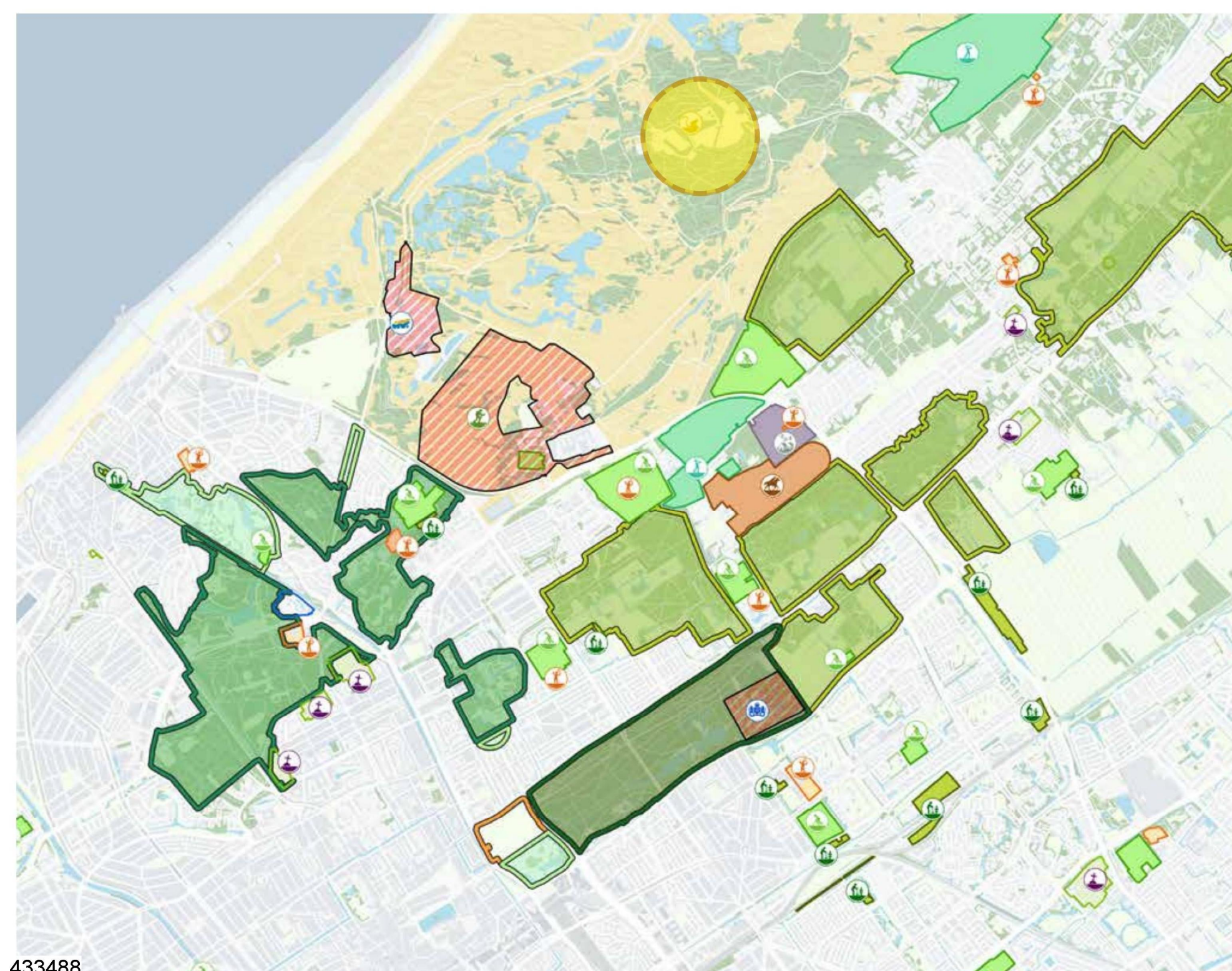
- **Duinen:** beschermd natuurgebied.
- **Duinbossen:** parkgebieden geent op de oorspronkelijke duingebieden.
- **Buitenplaatsen:** reeks van landgoederen en buitenplaatsen op de strandwallen tussen Den Haag en Wassenaar.

analyse

natuur

- Beschermde natuur: Natura 2000 (Meijendel-Berkheide) en NNN, ook in de stad (Zorgvliet, Clingendael, Duindigt, Haagse Bos).
- Stedelijke groenstructuur: eco-zones en hoofdboomstructuur verbinden natuur in de stad en met de duinen.
- De hoofdboomstructuur bestaat in dit gebied veelal uit monumentale (oude) boomstructuren.
- Ecologische waarde groen in de stad is (sterk) beïnvloed door inrichting en gebruik als stads-groen.
- De ecologische samenhang is beperkt door barrierewerking infrastructuur.
- Rondom Duindigt ontbrekende schakels in netwerk.

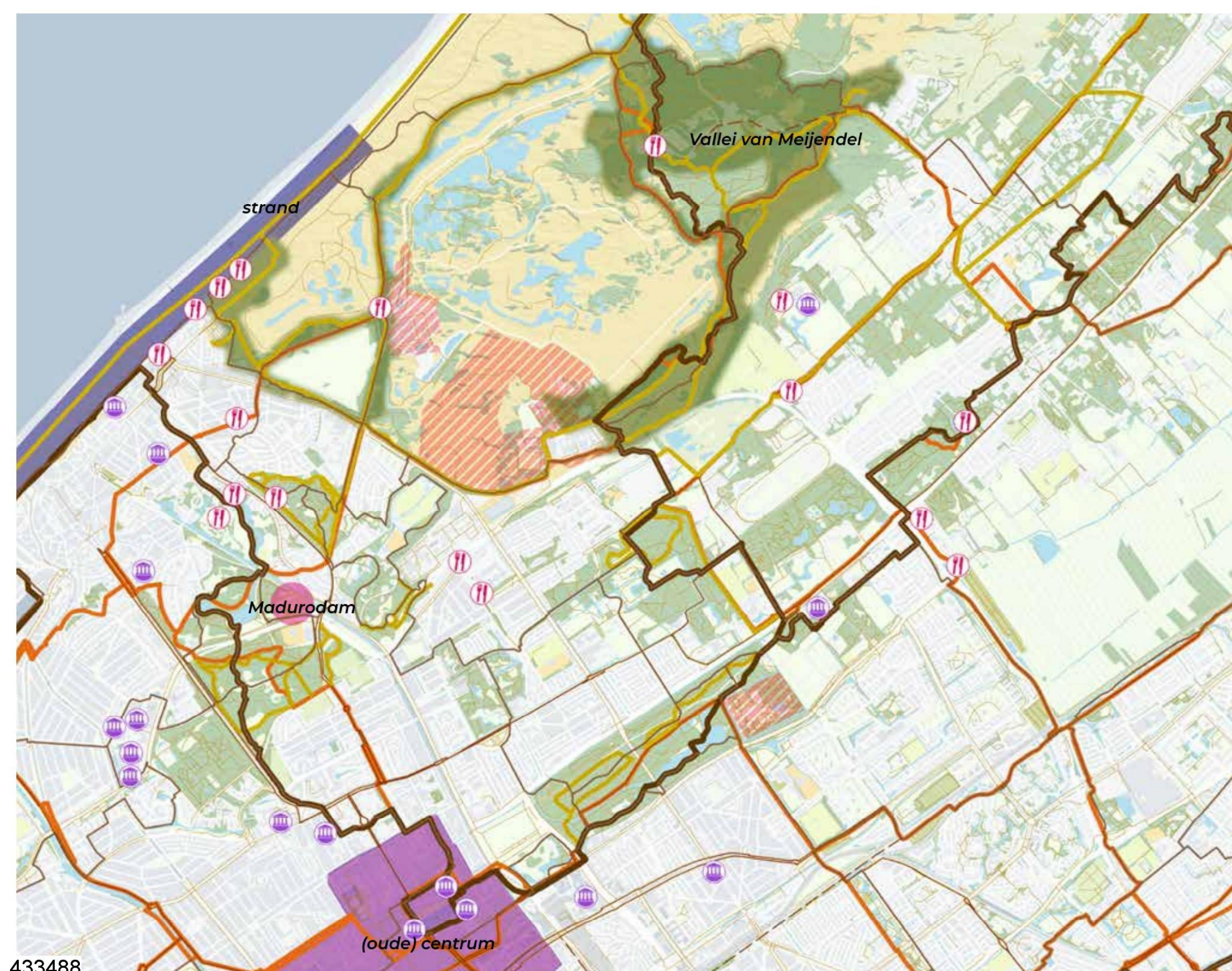

analyse

recreatie

- Relatief veel groen in de noordelijke randzone van Den Haag.
- Wel versnipperd: veel deelgebiedjes met onderling weinig verbinding.
- Grote variatie aan type groengebieden in de overgangszone, qua gebruik (intensief-extensief) en sfeer (natuurlijk-cultureel)
- Veel sportvelden in de randzone
- Recreatieve 'hotpot' in vallei Meijendel (bezoekerscentrum, spelen, horeca en parkeergelegenheid)
- Relatief weinig grote 'trekkers' in de randzone qua recreatief programma (Voorlinden,

analyse

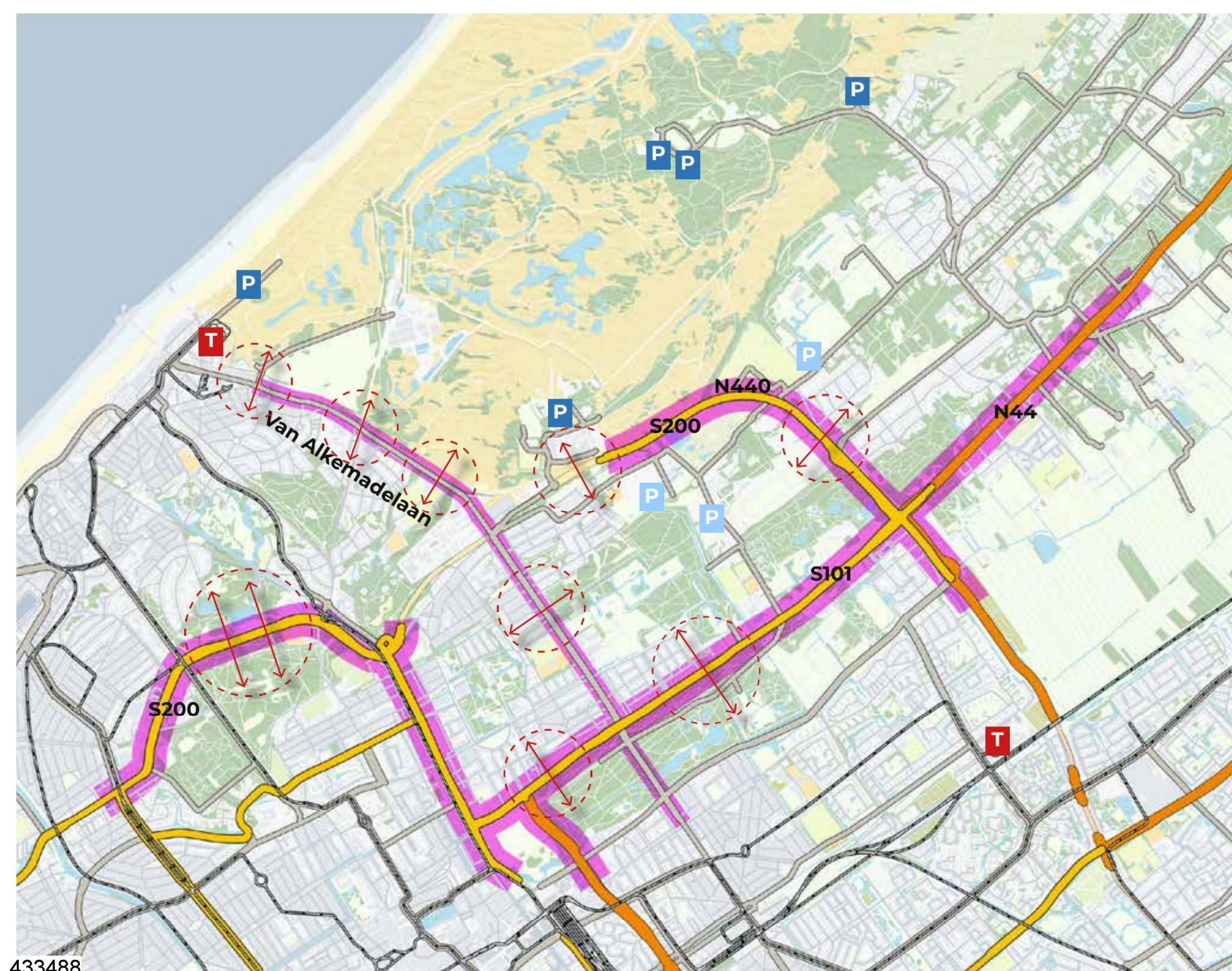
recreatief netwerk

- Uitgebreid stelsel van fiets- en wandelpaden
- Populaire recreatieve bestemmingen: Haagse Bos, strand, Vallei Meijndel, Madurodam, Voorlinden.
- Ontoegankelijke delen in duinen (defensie, waterinring) en rand-zone (particuliere buitenplaatsen)
- Route Centrum-Scheveningen via Scheveningse Bosjes & Westbroekpark
- Route Centrum - Meijndel via Haagse Bos, Clingendael & Waalsdorpervlakte
- Beperkt aanbod recreatieve voorzieningen
- Barrierewerking infrastructuur

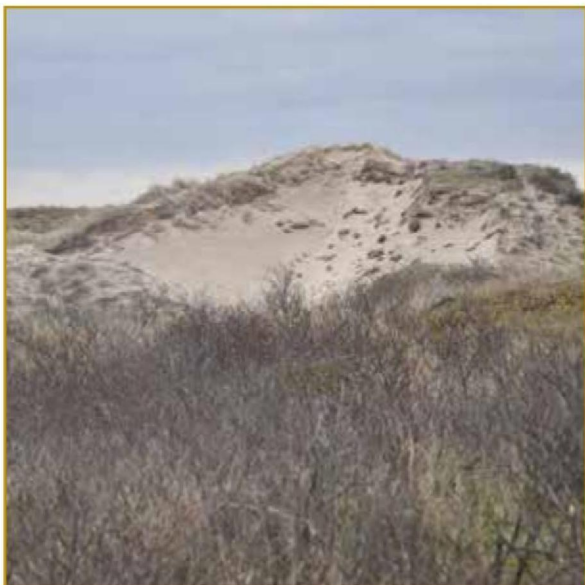
analyse

infrastructuur

- Landscheidingweg S200-N440 vormt (ondanks ondertunneling) flinke barrière t.h.v. Scheveningsche Boschjes en aan de noordostrand van Den Haag snijdt de N440 dwars door de landgoederenzone
- Van Alkemadelaan doorsnijdt stedelijke hoofdgroenstructuur (SHG) en vormt barrière naar de duinen
- S101-N44 vormt een 'verkeersgoot' parallel aan de landgoederenstrook tot in het hart van Den Haag
- Parkeervoorzieningen bij Zwarte Pad, Vallei Meijendel, TNO
- Tramhalte Zwarte Pad

kwaliteiten

waardevolle duinnatuur Meijendel

Waardevolle duinnatuur in het gebied Meijendel-Berkheide; met o.a. grijs duin, waardevolle duinbossen en goed ontwikkelde duinstruwen. Meijendel is landelijke hostpot nachtegaal.

natuur in de stad

De grote groengebieden in de stad zijn waardevolle habitat voor verschillende soorten: o.a. voor bosvogels als boomklever, groene specht, bosuil en glanskop, eekhoorn, vos en stinzenplanten (buitenplaatsen). Groengebieden vormen tezamen een verbindende structuur tussen de duinen aan weerszijden van de stad.

robuust groen in de stad

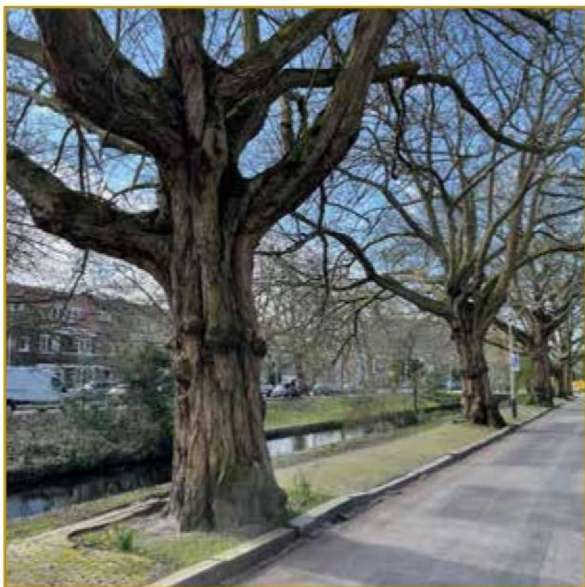
De noordrand van Den Haag kenmerkt zich door een groot aantal, omvangrijke groengebieden die tezamen een stevige groenstructuur vormen met een belangrijke recreatieve functie: ademruimte binnen de stad.

rijke historie

Het gebied kenmerkt zich door een rijke historie en herbergt verschillend waardevol beleefbaar erfgoed. Zo zijn er de fraaie buitenplaatsen als Clingendael, Duindigt, Arensdorp en Oostduin en historische architectonisch rijke (groene) wijken. Ook liggen er binnen het gebied diverse resten van de Atlantikwall.

kwaliteiten

monumentaal groen

Het rijke verleden weerspiegelt zich ook in de aanwezigheid van opvallend veel monumentaal groen: in de vorm van fraaie oude lanen en solitaire bomen; zowel in de parken als in de wijken.

markant relief

In het gebied is er sprake van opvallend en plaatselijk on-nederlands relief, samenhangend met de oude duinen. Markant zijn de binnen-duinrand en de duintoppen met (oorspronkelijk) weidse panorama's.

uitgebreid routenetwerk

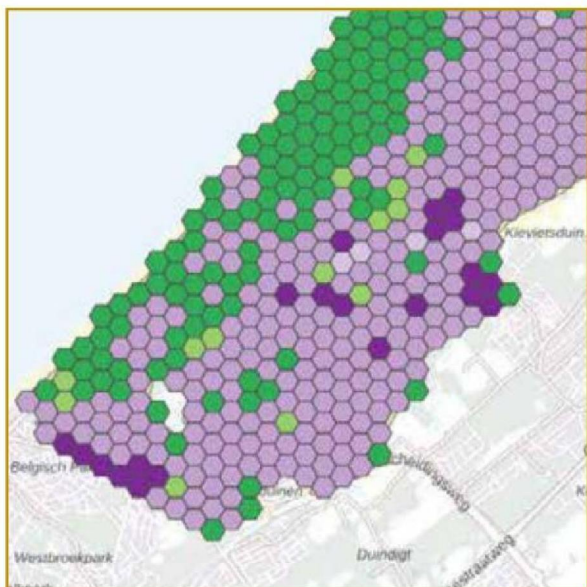
Er is sprake van een uitgebreid stelsel van fiets- en wandelpaden en -routes dat het gebied doorkruist. Ook voor ruiters en kano zijn er diverse routhemogelijkheden

nabijheid van het landschap

Vanuit het centrum van Den Haag en de noordelijke wijken ligt het landschap 'om de hoek'. Zee, strand, duin, horst en weide liggen op relatief korte afstand.

knelpunten

stikstof

De natuurkwaliteit en biodiversiteit van de duinnatuur in Meijendel-Berkheide draagt onder grote druk door te hoge stikstofdeposities. Effecten vanuit de directe omgeving hangen met name samen met woongebieden en (auto)verkeer en parkeren langs en in de duinen.

recreatiedruk

De recreatieve druk op de natuurgebieden is groot. Plaatselijke leidt dit tot verstoring van de natuur. Hierbij gaat het o.a. om verstoring van broedvogels en andere soorten (ree), aantasting vegetatie door (over)betreding en extra stikstofemissie door auto's van bezoekers tot diep in gebied. Ook in de stedelijke groengebieden is de recreatieve druk soms (te) groot.

barrierewerking infrastructuur, versnippering

Grootschalige infrastructuur vormt een belangrijk obstakel voor recreant en natuur. Grote wegen als de van Alkemadelaan, Benoordenhoutse weg, Teldersweg zijn moeilijk passeerbaar, wat leidt tot verkeersonveilige situaties. Oorspronkelijk samenhangende structuren (duinen, langoederenzone) zijn hierdoor opgeknipt in afzonderlijke eenheden.

natuurkwaliteit stedelijk groen

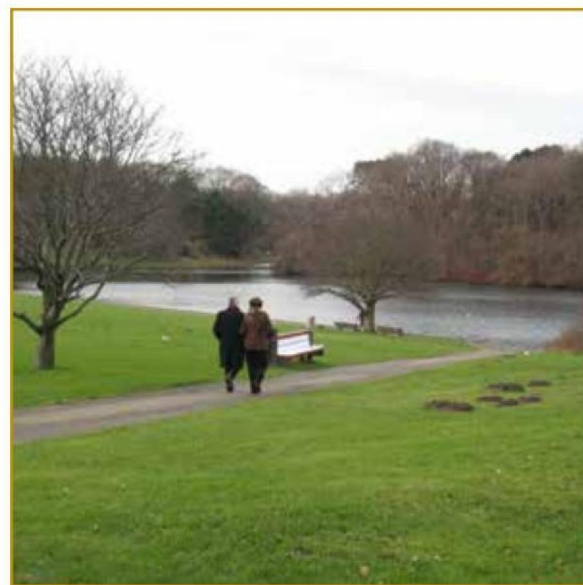
Vanuit ecologisch oogpunt is het stedelijk groen te veel ingericht als stadspark. De potenties van de natuurlijke ondergrond worden plaatselijk nog onvoldoende onvoldoende benut. Kansen liggen er voor ontwikkeling van bloemrijk (duin) grasland, poelen, natte bloemrijk grasland, structuurrijk bos en bosranden.

knelpunten

aantrekkelijkheid routes

De kwaliteit van doorgaande fiets- en wandelroutes laat te wensen over. Mede door de eerder genoemde barrierewerking ontbreekt het aan logische/herkenbare doorgaande hoofdroutes voor recreant als verbinding tussen stad en landschap en schakels tussen grote groengebieden

beperkte voorzieningen

Daar waar Vallei Meijndel een recreatieve 'hotspot' is met horeca, spelen, wandelroutes en parkeervoorzieningen ontbreken soortgelijke trekkers in het overgangsgebied. Hier relatief beperkte recreatieve voorzieningen, weinig parkeermogelijkheden, goede speelplekken en horeca. Veel groen is gericht op dagelijkse recreatie (ommetje, hond), weinig op dagtochtjes met gezin.

private terreinen

Plaatselijk (omgeving Duindigt en TNO) is er sprake van een clustering van private terreinen met hekken afgeschermd. Het betreft een veelheid aan sportvelden maar ook locaties met hoog veiligheid-niveau (ambassade VS, NCIA, Internat. Strafhof etc.)

verrommeling

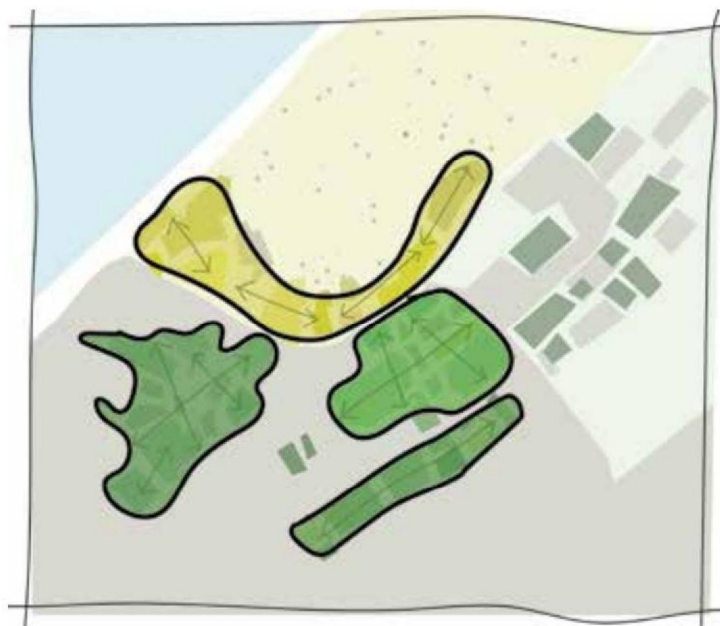
Plaatselijk (m.n. omgeving Duindigt) is er sprake van verrommelde en sleetse plekken: het gevolg van een landschap in de wachtstand; in afwachting van nieuwe ontwikkelingen rond de renbaan laat beheer en onderhoud te wensen over.

visie

visie

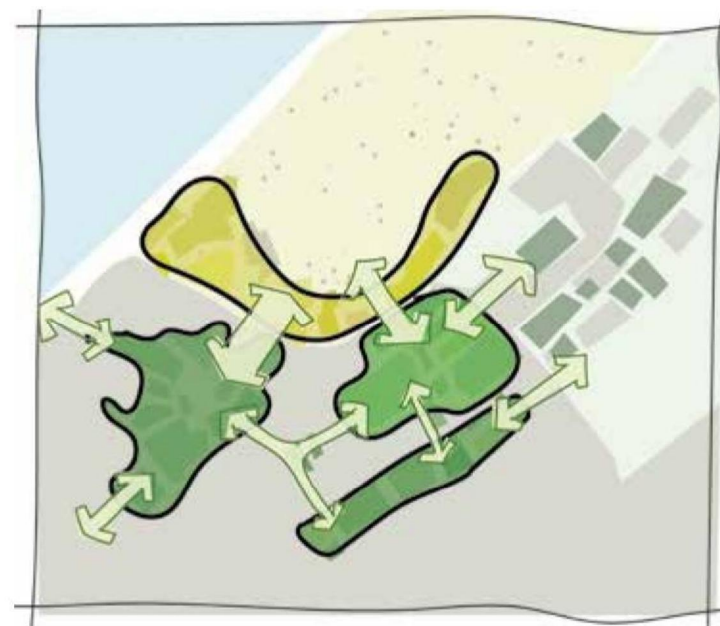

van: veel groen maar versnipperd

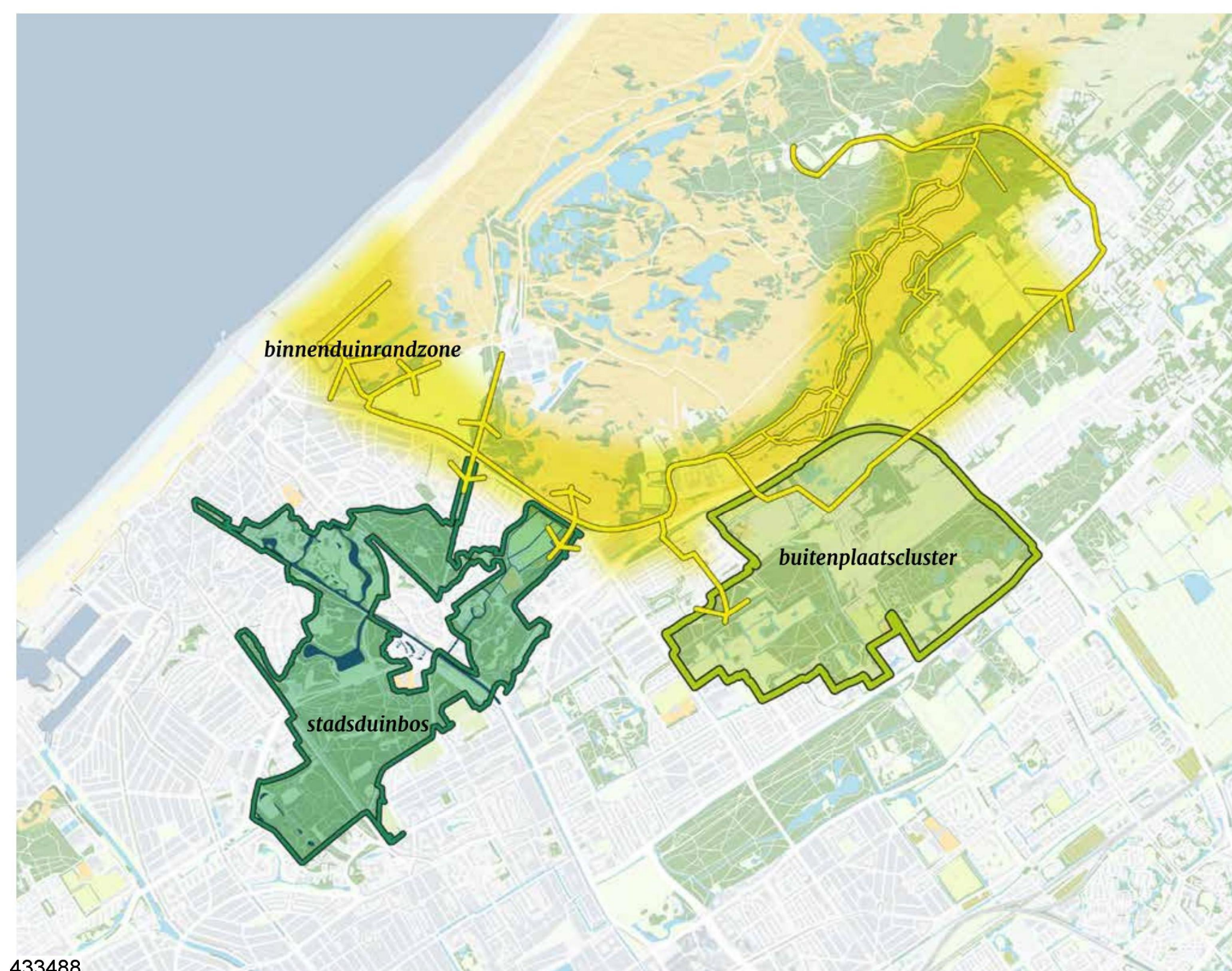
naar: versterken samenhang binnen grote herkenbare eenheden

- opheffen interne barrières
- versterken onderscheid tussen grote eenheden: eigen profiel (duinbos, buitenplaats, binnenduinrand)
- vergroten natuurwaarden passend bij profiel
- vergroten aantrekkelijkheid, bij profiel passende voorzieningen

en: verbinden grote eenheden

- aantrekkelijke doorgaande routes
- eco-verbindingen
- poorten / entreegebieden gekoppeld aan hoofdroutes

visie

'Het ontwikkelen van een 'stedelijk overgangsgebied' grenzend aan het Natura 2000 gebied Meijendel, dat bijdraagt aan behoud, herstel en versterking van de duinnatuur en in samenhang daarmee de groene leefomgeving van de stad versterkt: toegevoegde waarde creëert zowel voor natuur als recreatie.'

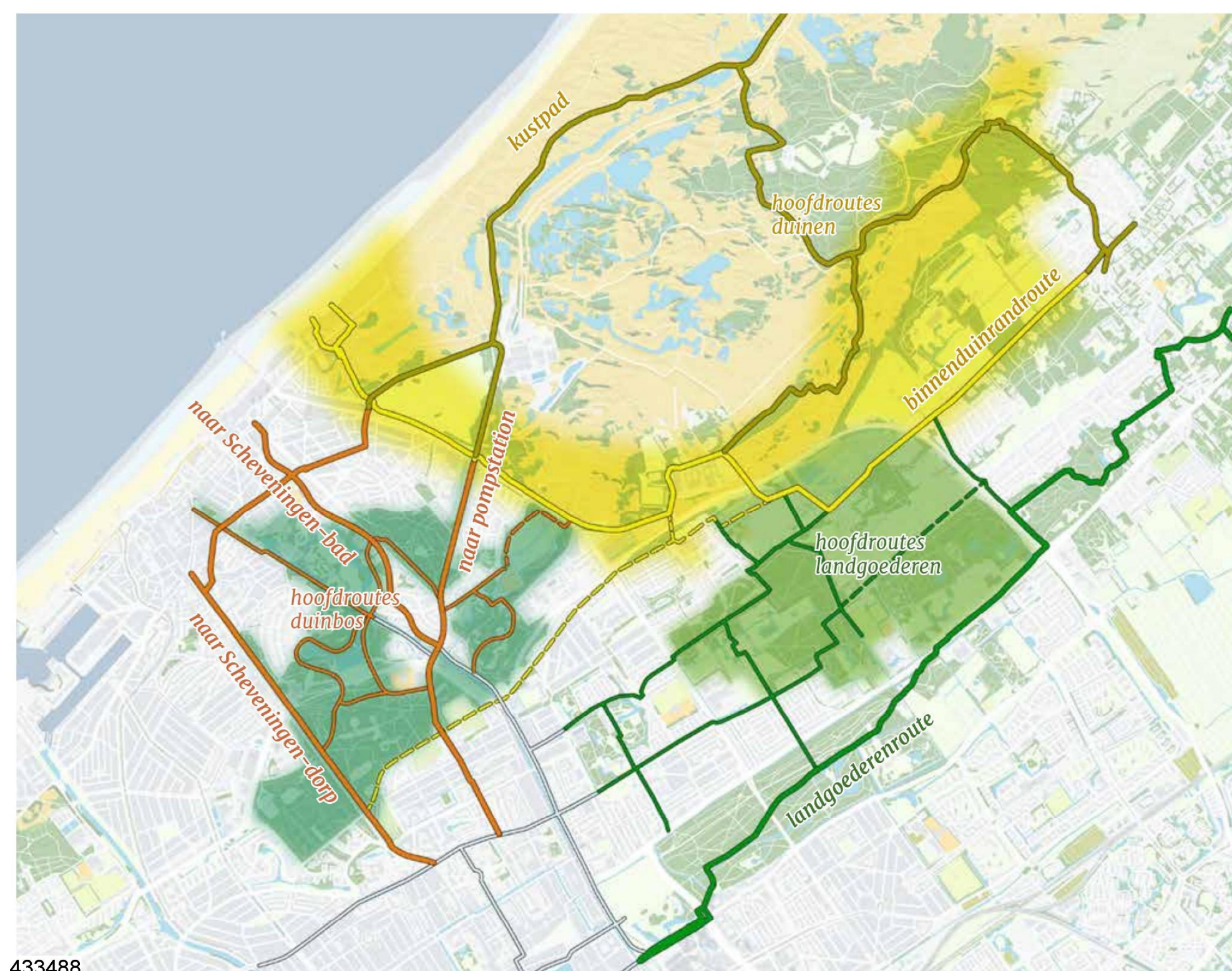
door:

Ontwikkelen en versterken van 3 robuuste groene clusters in het overgangsgebied

1. De Binnenduintrandzone
2. het Stadsduinbos
3. het Buitenplaatscluster

Versterken onderscheid tussen de clusters

De afzonderlijke clusters versterken door het creëren van een duidelijker onderscheidend profiel qua beeld, sfeer, gebruik en natuurwaarden.

visie

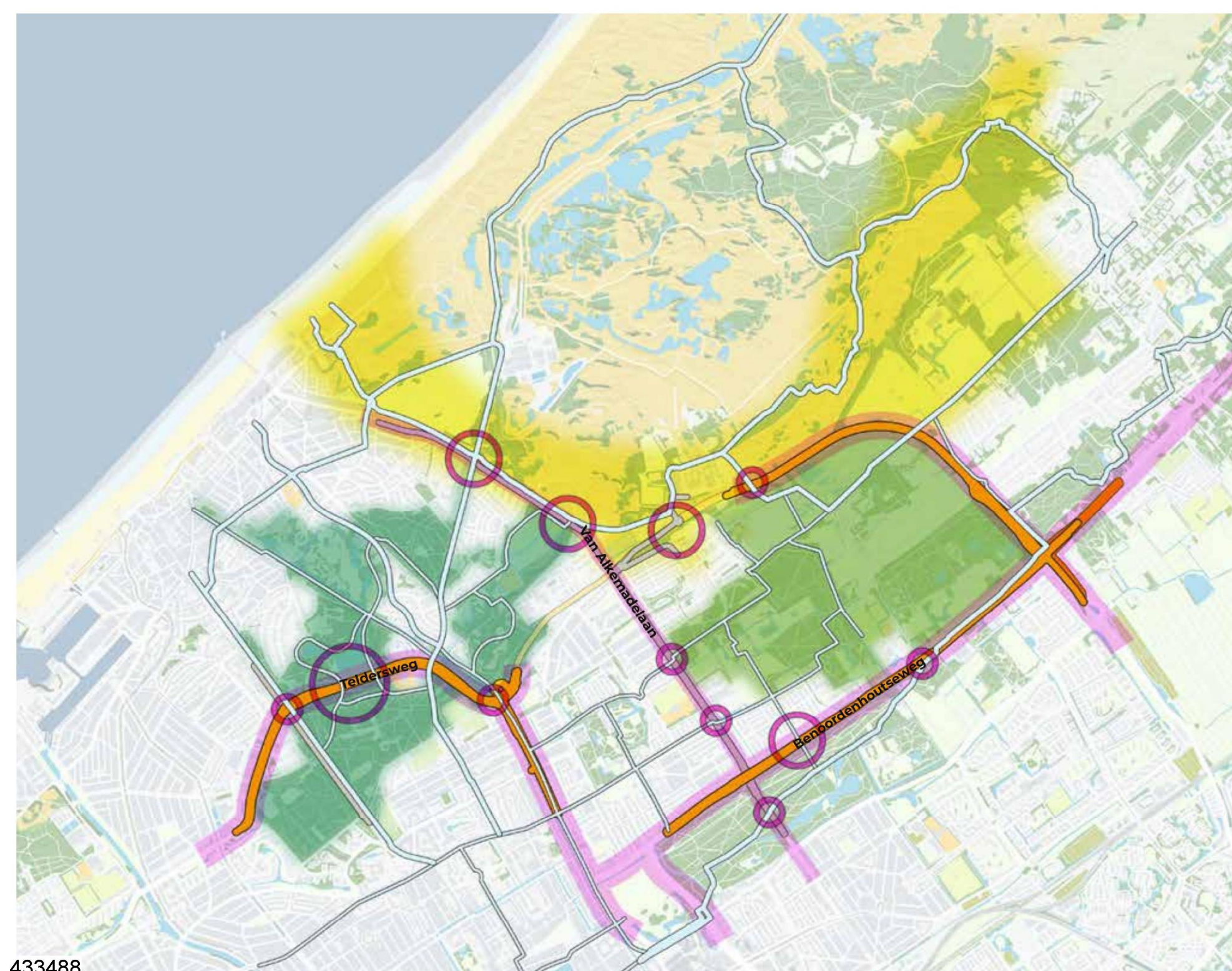
Verbindende lange lijnen

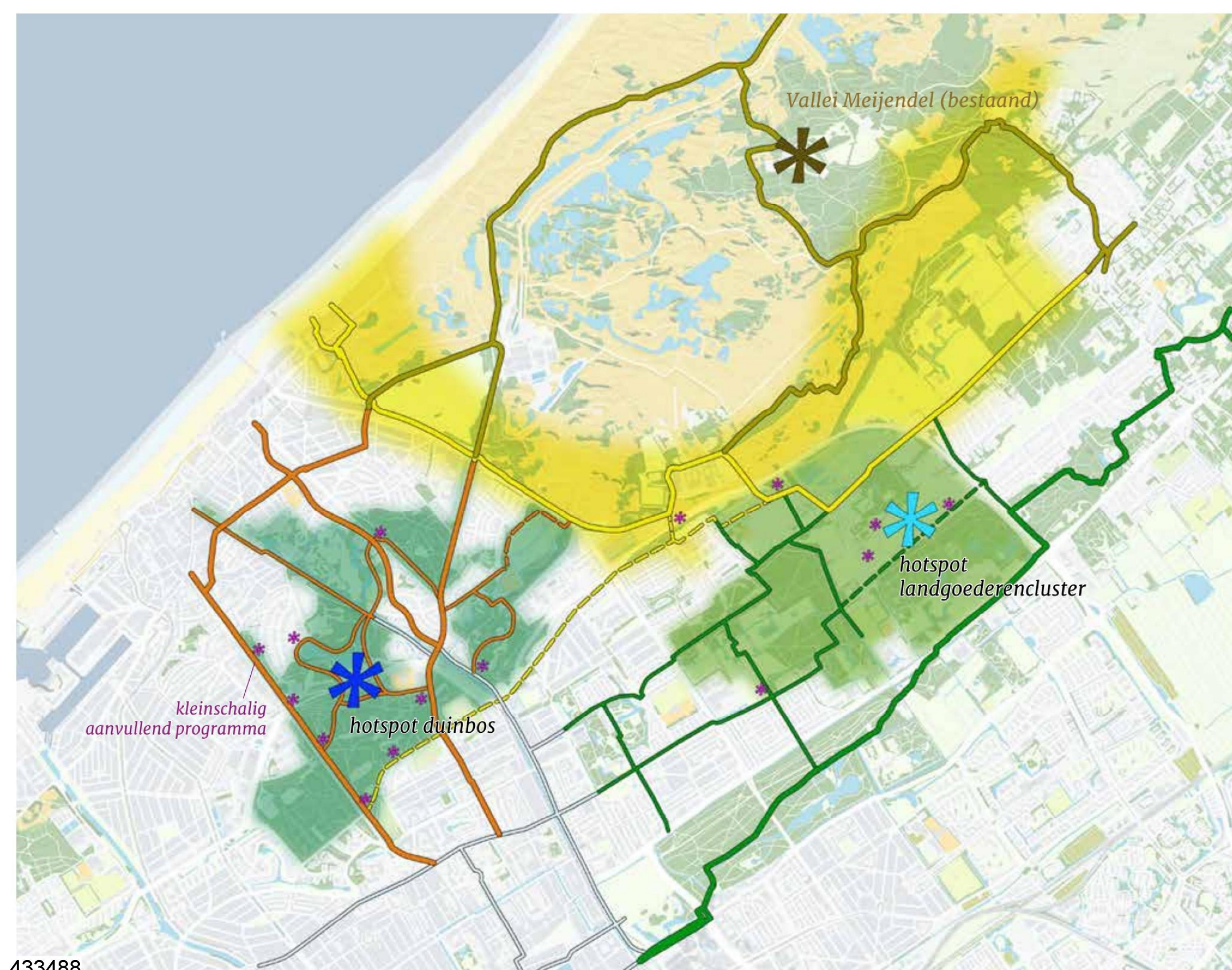
Verbinden van de clusters met elkaar en met de omgeving door lange lijnen: herkenbare, aantrekkelijke en veilige doorgaande recreatieve routes door de stad

visie

Vergroten samenhang binnen de clusters

De deelgebieden onderling beter verbinden, door barrières op te heffen en het creëren van een hoofd-ontsluitingsstructuur op clusterniveau.

visie

Nieuwe hotspots

Toevoegen van aantrekkelijk en hoogwaardig recreatief programma binnen de stedelijke groengebieden als waardig alternatief voor Vallei Meijendel

voorstel

*Uitwerking van de visie naar
inrichtings- en verbeteringsmaatregelen
voor de drie robuuste groene clusters*